

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง "ความเครียดตามการรับรู้ของผู้ป่วยที่ถูกจำกัดการเคลื่อนไหว" นี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้คือ

๑. ศึกษาความรู้เรื่อง ความเครียด จากหนังสือ ตำรา เอกสาร รายงานการวิจัย ทั้งของต่างประเทศและภายในประเทศ

๒. สังเกตความเครียดที่เกิดขึ้นในผู้ป่วยที่ถูกจำกัดการเคลื่อนไหว ทำการสังเกตร่วมกับทำการสัมภาษณ์ผู้ป่วยกระดูกต้นขาหักที่ถูกจำกัดการเคลื่อนไหว โรงพยาบาล ราชวิถี และโรงพยาบาลพระมงกุฎ จำนวนผู้ป่วยที่ไ้สังเกตและสัมภาษณ์ ประมาณ ๒๐ ราย

๓. สร้างเครื่องมือสำหรับที่จะนำไป เก็บรวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับความเครียดตามการรับรู้ของผู้ป่วยที่ถูกจำกัดการเคลื่อนไหว เครื่องมือที่สร้างขึ้นนี้ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วนคือ

ส่วนที่ ๑ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานะภาพของตัวอย่างประชากร ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรสและระยะเวลาของการจำกัดการเคลื่อนไหว

ส่วนที่ ๒ เป็นแบบสัมภาษณ์ ซึ่งประกอบด้วยเหตุการณ์และสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั่วไปในโรงพยาบาล และก่อให้เกิดความเครียด แบบสัมภาษณ์นี้เป็นแบบมาตราส่วนให้ค่า (Rating Scale) ๓ ระดับ แบ่งออกเป็น ๔ ส่วน จำแนกตามแหล่งของความเครียด มีทั้งหมด ๓๖ รายการ

- ก. เกี่ยวกับความต้องการของผู้ป่วยขณะอยู่ในโรงพยาบาล จำนวน ๘ ข้อ
- ข. เกี่ยวกับครอบครัว เศรษฐกิจและสังคม จำนวน ๘ ข้อ
- ค. เกี่ยวกับบุคลากรในหอผู้ป่วย จำนวน ๘ ข้อ
- ง. เกี่ยวกับบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในหอผู้ป่วย จำนวน ๘ ข้อ

การสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยต้องการให้ผู้ป่วยแสดงความรู้สึกต่อ เหตุการณ์หรือ สถานการณ์ แต่ละข้อรายการว่ารู้สึกเครียด ต้องใช้เวลาในการปรับตัวมากน้อย เพียงใด โดยกำหนดคะแนนในแต่ละระดับไว้ดังนี้

ก. ความรู้สึกเครียดมาก ตัวอย่าง เช่น รู้สึกท้อแท้ อ่อนไหว โกรธมาก หรือกลัวมาก ใจสั่น มือเท้าเย็น ปวดศีรษะ ต้นคอและหลัง ไม่ต้องการมีชีวิตอยู่ ให้คะแนน ๒ คะแนน

ข. ความรู้สึกเครียดปานกลาง ตัวอย่าง เช่น รู้สึกเบื่อหน่าย หงุดหงิด ง่าย อึดอัดไม่สบาย อารมณ์เสียบ่อย ราคามนุษย์และสิ่งแวดล้อมโดยปราศจาก เหตุผล ให้คะแนน ๑ คะแนน

ค. ไม่มีความรู้สึกเครียดเลย คือไม่มีความรู้สึกผิดปกติในการรับรู้ ต่อเหตุการณ์และสถานการณ์ต่าง ๆ ให้คะแนน ๐ คะแนน

๔. ทาความตรงตามสภาพ (Concurrent Validity) ของเครื่องมือ โดย ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากพยาบาลหัวหน้าตึก และพยาบาลประจำการ เวร เข้า เวรบ่ายและเวรคึกทุกคน ซึ่งมีประสบการณ์ในการดูแลผู้ป่วยทางศัลยกรรมกระดูก มาแล้วไม่ต่ำกว่า ๑ ปี โดยให้พยาบาลทุกคนเขียนจัตอันคัมของผู้ป่วยที่ถูกจำกัดการ เคลื่อนไหว ที่มีปัญหามากที่สุด คือ จู๊ บิน วิพากษ์วิจารณ์ คำหามบุคคลและสิ่งของ มีพฤติกรรมก้าวร้าว เศร้าซึมและเรียกร้องความสนใจ จำนวน ๑๐ ราย โดยให้ ผู้ป่วยที่มีปัญหา มากที่สุดอยู่ในอันดับแรก และมีปัญหาน้อยที่สุดในอันดับสุดท้าย ต่อจาก นั้นผู้วิจัยจะคัดเลือกผู้ป่วยที่พยาบาลทุกคนได้เลือกไว้แล้ว จำนวน ๑๐ ราย โดยผู้วิจัย เลือกเพียง ๕ รายแรกที่มีปัญหา มากที่สุด และรองลงมาตามลำดับ ผู้วิจัยได้ใช้วิธี การ เช่นเดียวกันนี้ในโรงพยาบาลสองแห่งคือ โรงพยาบาลราชวิถี และโรงพยาบาล พระมงกุฎ รวมทั้งสิ้นผู้ป่วยที่ถูกจำกัดการ เคลื่อนไหว และมีปัญหา ๑๐ ราย และ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการคัดเลือกผู้ป่วยที่ไม่ถูกจำกัดการ เคลื่อนไหว และไม่มีปัญหาอย่างใด เลย ด้วยวิธีการ เช่นเดียวกันจากโรงพยาบาลทั้งสองแห่ง ได้ผู้ป่วยอีก ๑๐ ราย ต่อจากนั้นผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ป่วยทั้งสองกลุ่มตาม เครื่องมือที่ได้สร้างขึ้น เพื่อ

ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แล้วนำผลที่ได้จากการสัมภาษณ์เปรียบเทียบกัน โดยหาค่าคะแนนเฉลี่ย ค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรแต่ละคู่ โดยทดสอบค่าที่ ^๑ (t - test) ผลของการวิเคราะห์เปรียบเทียบพบว่าแบบสัมภาษณ์ทุกข้อยกเว้นข้อที่ ๒๕ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วนแบบสัมภาษณ์ข้อที่ ๒๕ ซึ่งมีข้อความว่า "เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานยุ่งและเร่งรีบ ทำให้ท่านเกรงใจไม่กล้าขอความช่วยเหลือ" ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ จึงตัดข้อ ๒๕ ทิ้งไป คงเหลือเพียง ๓๕ ข้อ คือ

- ก. เกี่ยวกับความต้องการของผู้ป่วยที่อยู่ในโรงพยาบาล จำนวน ๕ ข้อ
- ข. เกี่ยวกับครอบครัว เศรษฐกิจและสังคม จำนวน ๕ ข้อ
- ค. เกี่ยวกับบุคลากรในหอผู้ป่วย จำนวน ๔ ข้อ
- ง. เกี่ยวกับบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในหอผู้ป่วย จำนวน ๕ ข้อ
๕. การหาความเชื่อมั่น (Reliability)

การหาความเชื่อมั่นของ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ ซึ่งได้หาความตรงตามสภาพ (Concurrent Validity) แล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากร ซึ่งมีลักษณะเดียวกันกับประชากรที่จะศึกษา คือผู้ป่วย ศัลยกรรมกระดูกของโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า จำนวน ๑๐ ราย โดยการสัมภาษณ์ซึ่งทำการสัมภาษณ์โดยผู้วิจัย แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาหาความเชื่อมั่นของ เครื่องมือตามแบบของฮอยท์ (Hoyt's, 1941) หาได้โดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนตามสูตร

^๑ ประคอง กระณะสูตร, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๕), หน้า ๘๘ - ๙๐.

$$r_H = \frac{V_{\text{true}}}{V_1}$$

$$= \frac{V_{\text{error}}}{V_1}$$

V_{true} แทนค่าความแปรปรวนที่แท้จริง

V_1 แทนค่าความแปรปรวนทั้งหมดที่ได้จากข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือวัดโดยตรง

V_{error} แทนค่าความแปรปรวนคลาดเคลื่อน

การคำนวณได้ค่าความเชื่อมั่นของ เครื่องมือ เท่ากับ .๘๗

๖. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการ เก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนต่อไปนี้คือ

ก. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาล เลิศสิน โรงพยาบาลตำรวจ โรงพยาบาลกลางและโรงพยาบาลศิริระ ผู้วิจัยได้เข้าพบผู้อำนวยการโรงพยาบาล เพื่อชี้แจงรายละเอียด เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ขอความร่วมมือในการวิจัย ตลอดจนวิธีการรวบรวมข้อมูล

ข. ผู้วิจัยได้พบหัวหน้าพยาบาลประจำแผนกศัลยกรรมกระดูก เพื่อชี้แจงรายละเอียดและขอคำแนะนำในการ เลือกลงและสำรวจคุณสมบัติของตัวอย่างประชากร โดยทำการสุ่มตัวอย่างประชากรอย่างมีจุดมุ่งหมาย (Purposive sampling)

ค. ลักษณะตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้ป่วย ซึ่งรับไว้รักษาในแผนกศัลยกรรมของโรงพยาบาล ๔ แห่งคือ โรงพยาบาล เลิศสิน โรงพยาบาลตำรวจ

สุภาพ วาดเขียน, เครื่องมือวิจัยทางสังคมศาสตร์ : ลักษณะที่ศึกษาและวิธีหาค่าคุณภาพ (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรเจริญ, ๒๕๒๓),

โรงพยาบาลกลาง และโรงพยาบาลวชิระ กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษา
มีคุณสมบัติดังนี้คือ

๑. เป็นผู้ป่วยสามัญทั้งผู้ป่วย เพศชายและผู้ป่วย เพศหญิง
๒. เป็นผู้ป่วยที่มีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปีขึ้นไป
๓. เป็นผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลด้วยสาเหตุกระดูกสันหลังหัก
ข้างใดข้างหนึ่ง หรือทั้งสองข้าง และมีกิจกรรมการรักษายาบาล เช่นการใส่เฝือก
การดึง การใส่แกนเหล็กโดยต้องถูกจำกัดการเคลื่อนไหวตั้งแต่ ๑ วันจนถึง ๓๐ วัน
๔. เป็นผู้ป่วยที่มีสภาพรู้สึกนึกปกติ ไม่ได้รับยาระงับความรู้สึกใด ๆ
และปราศจากภาวะแทรกซ้อนต่าง ๆ
๕. เป็นผู้ป่วยที่สามารถจะติดต่อสื่อสารกับผู้วิจัยได้ และยินดีที่จะให้
ความร่วมมือในการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวอย่างประชากรที่มีคุณสมบัติดังกล่าวในแต่ละโรงพยาบาล
โดยขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงพยาบาล โรงพยาบาลหัวหน้าตึก พยาบาล
ประจำการ ได้ตัวอย่างประชากรรวมทั้งสิ้น ๓๐ ราย ดังแสดงในตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ จำนวนของผู้ป่วยจำแนกตามโรงพยาบาล

โรงพยาบาล	จำนวน	ร้อยละ
เลิดสิน	๒๓	๓๘.๕๓
ตำรวจ	๒๐	๒๘.๕๓
กลาง	๑๓	๑๘.๕๓
วชิระ	๑๐	๑๔.๓๙
รวม	๓๐	๑๐๐

ง. ผู้วิจัยใช้เวลาในการรวบรวมข้อมูลประมาณ ๓ สัปดาห์ โดยใช้เวลาสัมภาษณ์ผู้ป่วยแต่ละรายตามเครื่องมือที่โครงสร้างขึ้นไว้ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๑. ผู้วิจัยจะเป็นผู้สัมภาษณ์ด้วยตนเองและแนะนำตัวกับผู้ป่วยในฐานะนักวิจัย ซึ่งมีข้อพยาบาล โดยไม่แต่งกายหรือแสดงสัญลักษณ์อื่นใดที่แสดงว่าเป็นพยาบาล เพราะอาจจะทำให้ผู้ป่วยขอข้อมูลไม่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริง เนื่องจากมีภาระงานและเกรงว่าจะมีผลกระทบกระเทือนต่อผู้ป่วยขณะพักรักษาตัวในโรงพยาบาล ผู้วิจัยจะสร้างความคุ้นเคยกับผู้ป่วย โดยพูดคุยให้ความเป็นกันเอง จนกระทั่งผู้ป่วยมีท่าทีที่แสดงว่า คุ้นเคยกับผู้วิจัยทุกรายก่อนที่จะทำการสัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์ที่โครงสร้างขึ้น

๒. สภาพการณ์ขณะสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะสัมภาษณ์ผู้ป่วยในขณะที่ผู้ป่วยไม่อยู่ในระหว่างการตรวจรักษาอื่น ๆ จากแพทย์ หรือบุคลากรในทีมสุขภาพ ไม่อยู่ในระหว่างญาติเยี่ยม หรือมีกิจกรรมอื่น ๆ อันจะเป็นอุปสรรคต่อการสัมภาษณ์ได้ และผู้ป่วยทุกรายจะต้องมีความพร้อมและยินดีที่จะให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์ตลอดระยะเวลาของการสัมภาษณ์ ลักษณะบรรยากาศขณะทำการสัมภาษณ์ จะเป็นสัดส่วนเฉพาะระหว่าง ผู้วิจัยกับผู้ป่วยผู้ถูกสัมภาษณ์เท่านั้น

๓. ขณะทำการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะถือว่า การตอบของผู้ป่วยตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ในเครื่องมือ ซึ่งได้อธิบายให้ผู้ป่วยเป็นที่เข้าใจก่อนทำการสัมภาษณ์แล้วนั้น เป็นการตอบตามความรู้สึกที่แท้จริงของผู้ป่วย ผู้วิจัยจะไม่ถือว่า สิ่งที่ผู้วิจัยสังเกตได้จากปฏิกิริยาต่าง ๆ ของผู้ป่วยทั้งชนิดแสดงควาจา (Verbal) และไม่แสดงควาจา (Nonverbal) เช่น กิริยาท่าทางของผู้ป่วยขณะสัมภาษณ์ มาใช้เป็นข้อตัดสินของผู้วิจัย ในการประเมินความเครียด ในแบบสัมภาษณ์ครั้งนี้

๗. การวิเคราะห์หอมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์หอมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที (t - test) เพื่อเปรียบเทียบความเครียดตามการรับรูของผู้ป่วยในกลุ่มต่าง ๆ

ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรแต่ละคู่ โดยใช้สูตรการคำนวณอัตราส่วนวิกฤต (Critical Ratio) ^๑

$$\text{สูตร } t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{(\bar{X}_1 - \bar{X}_2)}}$$

$$\sqrt{(\bar{X}_1 - \bar{X}_2)} = \sqrt{\frac{\sigma_1^2}{N_1} + \frac{\sigma_2^2}{N_2}} \quad (N > 30)$$

เมื่อ $(\bar{X}_1 - \bar{X}_2)$ แทนค่าความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ย

$\sqrt{(\bar{X}_1 - \bar{X}_2)}$ แทนค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ย

๘. เสนอผลของการวิจัยในรูปตาราง ซึ่งแสดงไว้ในบทที่ ๘